

Министерство на земеделието, храните и горите

**Оперативен анализ
за основни земеделски култури**

(Бюлетин № 15/2021)

София, 14 април 2021 г.

Съдържание

1.	Проведени основни селскостопански мероприятия към 08.04.2021 г.....	3
1.1	Проведени мероприятия при есенници.....	3
1.2	Засети площи с пролетници.....	3
1.3	Площи и производство на зеленчуци	4
2.	Външна търговия с основни земеделски култури.....	4
2.1	Износ на зърнени и маслодайни култури	4
2.2	Внос на зърнени и маслодайни култури.....	5
2.3	Внос и износ на плодове и зеленчуци	6
3.	Цени.....	7
3.1	Зърнени и маслодайни култури.....	7
3.2	Плодове и зеленчуци.....	8

Забележка: Материалът включва оперативни данни, които нямат статистически характер, а служат само като ориентир за текущото състояние на пазара, в т. ч.: оперативна информация относно проведените основни селскостопански мероприятия по данни от областните дирекции „Земеделие“ и текуща информация относно товарите с основни зърнени и маслодайни култури, преминали границите на страната чрез основните пристанища.

1. Проведени основни селскостопански мероприятия към 08.04.2021 г.

1.1 Проведени мероприятия при есенници

По оперативни данни, към 8 април 2021 г. площите за реколтиране с пшеница и маслодайна рапица са респективно с 3% и 9,8% повече спрямо година по-рано, а при ръжта и тритикалето увеличението достига близо 30%. Единствено при ечемика се отчита известно намаление на площите, с 3,4%.

Част от пропадналите площи с рапица са разорани и са презасети с пролетни култури.

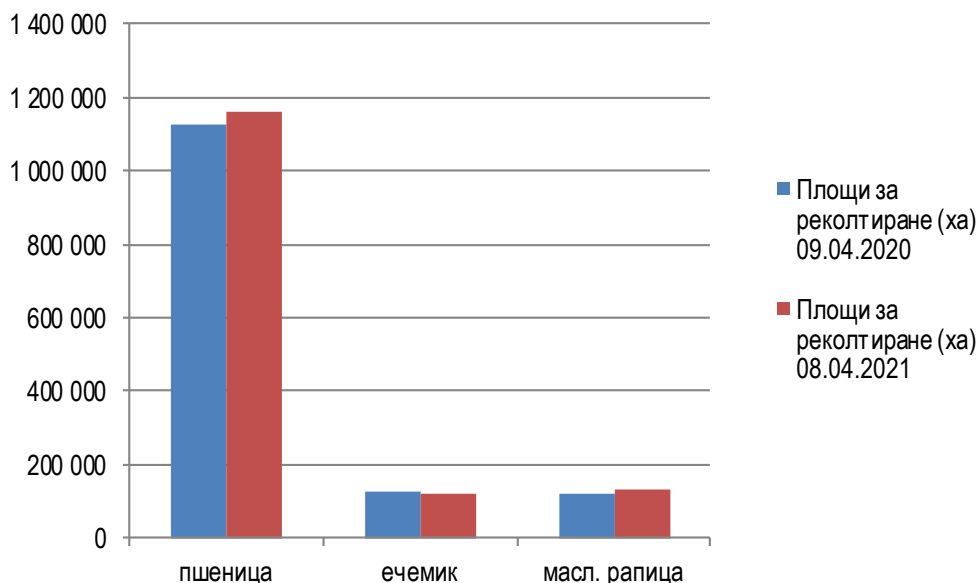
Площи за реколтиране с основни есенни култури към 08.04.2021 г.

	09.04.2020	08.04.2021	Изменение на годишна база, %
пшеница	1 128 465	1 162 592	3,0%
ечемик	125 720	121 398	-3,4%
маслодайна рапица	117 670	129 248	9,8%
ръж	5 843	7 326	25,4%
тритикале	12 812	16 327	27,4%

Източник: оперативни данни от областните служби „Земеделие“, обработени от МЗХГ

Забележка: Площи за реколтиране = Засети площи – Пропаднали площи

Площи за реколтиране при основни есенни култури към 08.04.2021 г., сравнено със същия период на 2020 г.

1.2 Засети площи с пролетници

Сеитбата на основните пролетни култури продължава да се движи с по-бавни темпове от миналата година, поради неблагоприятните метеорологични условия.

Засети площи с пролетници към 08.04.2021 г., ха

	09.04.2020	08.04.2021	Изменение на годишна база, %
маслодаен слънчоглед	128 154	38 965	-69,6%
царевица за зърно	50 171	2 931	-94,2%
пролетен ечемик	1 194	741	-37,9%

Източник: оперативни данни от областните служби „Земеделие“, обработени от МЗХГ

1.3 Площи и производство на зеленчуци

Към 8 април 2021 г. са реколтирани 11 ха с оранжерийни домати и 73 ха с оранжерийни краставици, като произведената продукция е съответно 244 тона и 4 207 тона.

До момента са засадени 574 ха с картофи и 28 ха със зеле.

Площи и производство на зеленчуци към 08.04.2021 г.

	08.04.2021			Изменение на годишна база, %		
	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)
картофи	574	-	-	*	*	*
зеле	28	-	-	*	*	*
домати в оранжерии	173	11	244	*	*	*
краставици в оранжерии	167	73	4 207	*	*	*

Източник: оперативни данни от областните служби „Земеделие“, обработени от МЗХГ

* Няма данни към същия период на 2020 г.

2. Външна търговия с основни земеделски култури

2.1 Износ на зърнени и маслодайни култури

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година юли - юни (пшеница, ечемик и рапица)

За поредна седмица през Пристанище Варна¹ не са преминавали товари с пшеница, ечемик и рапица за износ. Общо за периода от началото на настоящия пазарен сезон до 11 април 2021 г., експортът на пшеница и ечемик през порта е съответно с 61,4% и 39,9% под миналогодишния.

¹ През последните няколко години Пристанище Варна формира около 50% от общия експорт на пшеница и царевица и около 30% от този на ечемик, слънчоглед и рапица.

Износ на пшеница, ечемик и рапица от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	29.06.2019 – 11.04.2020	29.06.2020 – 11.04.2021	Изменение на годишна база
пшеница	1 634 994	630 427	-61,4%
ечемик	113 057	67 923	-39,9%
рапица	128 793	0	-

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

До момента не е осъществен износ на пшеница, ечемик и рапица от реколта `2020 през „Пристанище Бургас“ ЕАД, опериращо на терминал Бургас – Изток 1.

По предварителни данни на НСИ (обхващащи цялата търговия със зърнени и маслодайни култури - по морски, речен и сухоземен път), през периода юли 2020 г. – януари 2021 г. извън страната са реализирани общо 2 084,3 хил. тона пшеница, 234,4 хил. тона ечемик и 192,4 хил. тона рапица. Сравнявайки със седемте месеца на предходния сезон, експортът на пшеница и рапица намалява съответно с 43,9% и 47,4%, докато този на ечемик нараства с 9,2%.

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година септември – август (царевица и слънчоглед)

При липса на отчетени количества за последната седмица, общият износ на царевица и слънчоглед през Пристанище Варна от началото на септември 2020 г. до момента изостава респективно с 23,9% и 44% спрямо година по-рано.

Износ на царевица и слънчоглед от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	31.08.2019 – 11.04.2020	31.08.2020 – 11.04.2021	Изменение на годишна база
царевица	413 266	314 700	-23,9%
слънчоглед	64 285	35 980	-44,0%

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

Засега не е отчетен износ на царевица и слънчоглед – реколта `2020 от „Пристанище Бургас“ ЕАД.

По предварителни данни на НСИ, през периода септември 2020 г. – януари 2021 г. износът на царевица се свива с 31,3% на годишна база, до 835,6 хил. тона, а този на слънчоглед – със 17,6%, до 300,4 хил. тона.

2.2 Внос на зърнени и маслодайни култури

От началото на съответните пазарни години (м. юли 2020 г. за есенните и м. септември 2020 г. за пролетните култури) през Пристанище Варна са внесени 2,2 хил. тона ечемик, 4,2 хил. тона царевица и 5,6 хил. тона слънчоглед. На този етап няма данни за

осъществен импорт на пшеница и рапица през наблюдаваните пристанищни терминали във Варна и Бургас.

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година юли - юни (пшеница, ечемик и рапица)

Предварителните данни на НСИ за периода юли 2020 г. – януари 2021 г. сочат спад на вноса на пшеница и ечемик на годишна база, респективно с 54,1%, до 19,6 хил. тона и с 62,5%, до 580 тона. Същевременно, доставките на рапица от чужбина нарастват близо три пъти, възлизайки на 44,9 хил. тона.

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година септември – август (царевица и слънчоглед)

Вносът на слънчоглед през първите пет месеца на пазарната 2020/21 е в размер на 716,7 хил. тона – с 16,9% над отчетения за аналогичния период на миналия сезон. Макар и над три пъти повече на годишна база, внесеното количество царевица остава сравнително малко – 20,6 хил. тона.

2.3 Внос и износ на плодове и зеленчуци

По предварителни данни на НСИ, през м. януари 2021 г. в страната са внесени 25,4 хил. тона пресни зеленчуци и 34,4 хил. тона пресни плодове, което е съответно с 15,2% и 6,4% повече спрямо същия период на 2020 г.

Внос и износ на пресни плодове и зеленчуци през м. януари 2021 г., сравнено със същия период на 2020 г., тона

Поток	Продукти	януари 2020	януари 2021	Изменение на годишна база
Внос	пресни зеленчуци	22 055	25 404	15,2%
	пресни плодове	32 337	34 392	6,4%
Износ	пресни зеленчуци	3 818	6 896	80,6%
	пресни плодове	6 267	6 465	3,2%

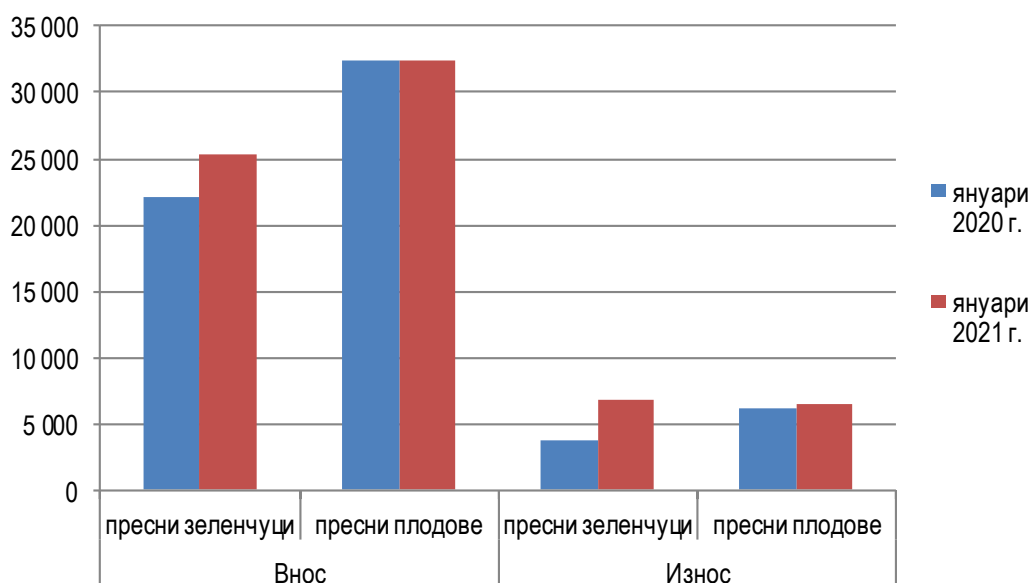
Източник: данни на НСИ (предварителни данни за 2020 г. и 2021 г.), обработени от МЗХГ

Бележка: „пресни зеленчуци“ включва търговията по тарифни кодове от 07010000 до 07099990, а „пресни плодове“ – търговията по тарифни кодове от 08010000 до 08109075.

Увеличението на общия внос на пресни зеленчуци на годишна база се дължи основно на по-големите доставки на домати (с 1,8 хил. тона или 31,1%) и краставици (с 1,5 хил. тона или 49,7%). Сериозно повишение е налице и при вноса на пиперки, тикви, зеле и марули – в границите от 21,3% до 54,9%. От друга страна, внесените количества гъби, картофи, моркови и лук са с между 10,6% и 32,4% по-малко.

Около 78% от целия внос на пресни плодове за м. януари 2021 г. се формира от цитрусови плодове и банани - общо 26,8 хил. тона, с 8,1% повече спрямо същия период на 2020 г. Съществен дял (10%) заемат и доставките на ябълки, които спадат с 21,6%, до 3,5 хил. тона.

Внос и износ на пресни плодове и зеленчуци, тона

През първия месец на 2021 г. износът на пресни зеленчуци нараства с 80,6% на годишна база, до 6,9 хил. тона, а този на пресни плодове – с 3,2%, до 6,5 хил. тона.

Най-голям принос за ръста при пресните зеленчуци има експортът на краставици и корнишони, който надхвърля с 1,1 хил. тона или над два пъти отчетения за същия период на 2020 г. Значително повече са и реализираните извън страната количества пиперки, домати и зеле – с между 53,1% и 61,9%. Прави впечатление многократното увеличение на износа на лукови и бобови зеленчуци, макар като цяло той да остава сравнително малък.

Отчитаният износ на пресни плодове по това време на годината представлява главно реекспорт на продукти, които не са произведени в България, в т. ч. основно цитрусови плодове. Изнесеното количество ябълки се свива с 45,3% на годишна база.

3. Цени

3.1 Зърнени и маслодайни култури

Към 7 април 2021 г. средните изкупни цени на слънчоглед, царевица и пшеница за страната бележат леко понижение на седмична база, в рамките на 0,1% - 1,5%. Без промяна остава цената на ечемика.

Средни изкупни цени на основни зърнени и маслодайни култури към 07.04.2021 г., лв./тон без ДДС

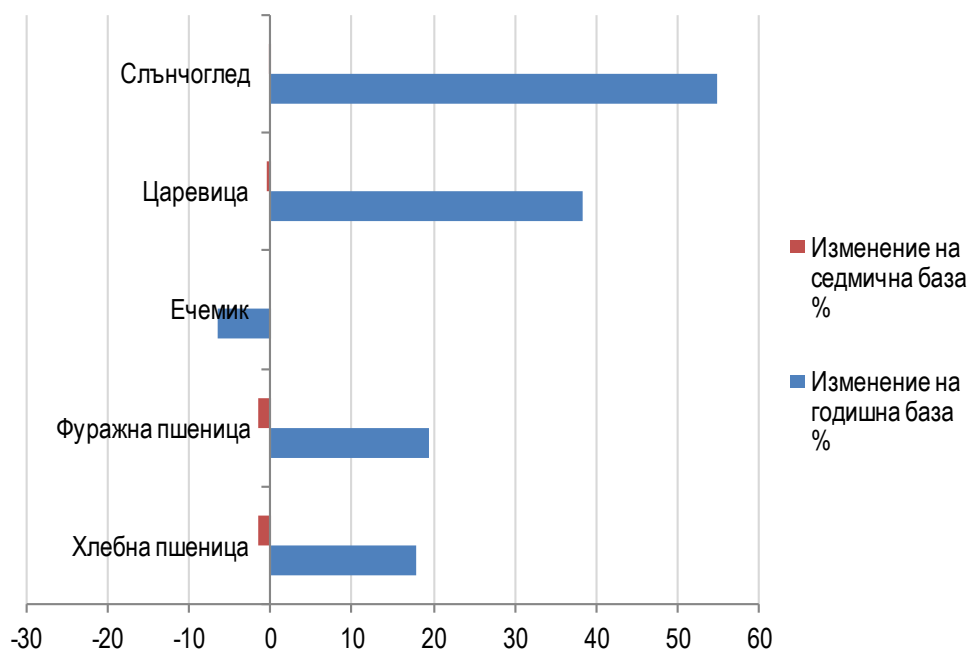
	08.04.2020	31.03.2021	07.04.2021	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
хлебна пшеница	342	409	403	17,8	-1,5
фуражна пшеница	328	398	392	19,5	-1,5
ечемик	305	285	285	-6,6	0,0
царевица	286	398	396	38,5	-0,5
слънчоглед	655	1 016	1 015	55,0	-0,1
рапица	*	*	*	-	-

Източник: данни на САПИ ЕООД (средноседмични цени), обработени от МЗХГ

* Няма данни

Сравнявайки със същия период на 2020 г., слънчогледът и царевицата са поскъпнали съответно с 55% и 38,5%, а пшеницата (хлебна и фуражна) – с малко под 20%. Единствено ечемикът се изкупува на по-ниска цена от миналогодишната, с 6,6%.

Изменение на изкупните цени на основни зърнени и маслодайни култури към 07.04.2021 г.

3.2 Плодове и зеленчуци

Седмичните ценови отклонения при търговията на едро с плодове и зеленчуци са предимно в посока нагоре. Средните цени на едро на вносни краставици, картофи, зеле, домати (български оранжерийни и внос) и червен пипер са с между 1,9% и 18,8% по-високи на седмична база, като най-чувствителен ръст е налице при вносните домати. От друга страна, оранжерийните краставици поевтиняват с 2,9%, а ябълките - с 6,3%.

Средни цени на едро на основни плодове и зеленчуци към 09.04.2021 г., лв./кг

	10.04.2020	02.04.2021	09.04.2021	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
картофи	1,12	0,60	0,63	-43,8	5,0
домати (оранжерийни)	2,61	3,11	3,35	28,4	7,7
домати (внос)	2,18	1,76	2,09	-4,1	18,8
краставици (оранжерийни)	2,41	2,43	2,36	-2,1	-2,9
краставици (внос)	*	1,55	1,58	-	1,9
пипер (зелен)	*	*	*	-	-
пипер (червен внос)	3,99	2,78	3,21	-19,5	15,5
зеле	0,87	0,71	0,76	-12,6	7,0
дини	*	*	*	-	-
пъпеши	*	*	*	-	-
праскови	*	*	*	-	-
череша	*	*	*	-	-
ябълки	1,29	1,26	1,18	-8,5	-6,3
сливи	*	*	*	-	-
круши	*	*	*	-	-
десертно грозде	*	-	*	-	-

Източник: данни на ДКСБТ, обработени от МЗХГ

* Няма данни

Средно за страната, картофите и червеният пипер се търгуват съответно с 43,8% и 19,5% по-евтино, отколкото по същото време на миналата година. По-умерено понижение на цените на годишна база се отчита при българските краставици, вносните домати, ябълките и зелето – в границите от 2,1% до 12,6%, а увеличение – единствено при българските оранжерийни домати, с 28,4%.

Изменение на цените на едро на основни плодове и зеленчуци към 09.04.2021 г.

